

AMIRŐL SZÓ VAN...

Azért eszünk, hogy éljünk, nem azért élünk, hogy együnk

Száz év alatt, - ez alig több mint két emberöltő, - nagy változások történtek életmódunkban. Illyés Gyula a „Puszták népe” című munkájában ír a száz évvel ezelőtti korról. A szociográfia elmondja, hogyan éltek, hogyan küszködtek, sokszor reménytelen helyzetben éheztek, fáztak, de vitték tovább az életet. A gyermekeket nem tervezték, hanem Isten áldásaként fogadták. Személyes emlékeim anyai nagyszüleim életének helyére visznek vissza a Vas megyei Rábamolnáriba. Kis fehérre meszelt parasztházak sorakoztak az út két oldalán, szépen gondozott virágos előkerttel. A ház mögött volt a konyhakert, mögötte a háziállatok ólái. Aprójszág minden udvarban volt, téhen. ló már nem minden portán. Földművelésből éltek, a határba jártak ki vetni, kapálni, aratni. A házakat elhagyva, a fészületnél megálltak, Isten áldását kérték a napi munkájukra. Ételeiket babból, káposztából, krumpliból és zöldségekből készítették, szerdán és pénteken tézsaételt fogyasztottak. Hús, „az étel fűszere”, ritkán került az asztalra. A mezei munka hajnaltól estig rövid déli pihenővel embert próbáló volt. Keményen dolgoztak, kenyeret, aludttejet, zöldséget ettek a nap folyamán, főttételt csak otthon kaptak. Nagy volt a gyermekhalandóság, fertőző betegségek terjedtek: torokgyík, szamarköhögés. Jó, ha kilenc közül hármat fölneveltek. A felnőtt lakosság között a tbc pusztított. Mentális összetartó erő volt, hogy a falu igazi közösséget alkotott. A közösség pedig Istenbe kapaszkodott, az Ő gondviselését kérte. Az egyházi ünnepeken, a vasárnapokon, a májusi illetve októberi litániákon, rorátékon mindenki részt vett. Úgy a születésnek, mint a halálnak méltósága és helye volt az emberi életben. Molnár V. József néprajzos publikációi igen beszédesek, ahogy pankaszi nagyapja halálát mondja el, valamint a születés körüli teendőket írja le. A mindennapi kenyérért imádkozunk a Miatyánkban, - a búza az életet jelentette az ősöknek. A kenyér megszegése előtt mindig keresztet vettek rá, megbecsülték még a morzsáját is. Minden étellel hasonlóan cselekedtek.

A helyzet nem hirtelen, de nagyon megváltozott egy évszázad alatt. Az élelmiszert, a kenyeret - mindkettő az emberi munka gyümölcse - már nem becsüljük meg érdeme szerint. Sokszor tapasztaljuk, hogy az emberi táplálékot kidobják. Ez égbe kiáltó bűn! Sokszor nem törődnek vele, nem érzik, nem értik. Ez a tendencia a legszegényebb rétegnél is tapasztalható. Sok a túlsúlyos, elhízott ember. Az étkezés elvált funkciójától. A fogyókúra kapszulákat bekapkodva csodákat várnak az emberek, úgy hogy közben mindent megehessenek, de ne hízzanak tőle. Kevesen főznek napi rendszerességgel, a közétkeztetésben fogyasztanak. Köztudott, ennek színvonala alacsony: gyenge alapanyagból színezékek és állományjavítók hozzáadásával egészségre káros ételt készítenek. A drága nagymama lekvárok, gyümölcslevek is csak nyomokban tartalmazznak gyümölcsöt, helyette az imént felsoroltakon kívül még tartósítószer is. A rossz összetételű és rossz technikával készített élelmiszer megbetegít bennünket, amit szintetikus gyógyszerekkel gyógyítunk, ugyancsak drágán.

Sajnos a családok leszoktak a befőzésről. Pedig a befőzés igen

jó közösségformáló tevékenység is, mindenki részt vehet a munkában: a kisebbek a gyümölcs leszedésében, mosásában, magozásában segídezhetnek, a nagyobbak a láng fölött kavargathatják a gyümölcshúst. A savanyúságot magunk tehetjük el télire, ennek is megvan a hagyománya. Érdemes volna visszatérni ehhez a jó szokáshoz. Ha magunk tesszük el a télirevalót, biztosan tudjuk, hogy mi van a lekvárban, savanyúságban. Manapság rengeteg recepteskönyv van, - kezdőknek nem haszontalan, - de amit a természetől készen kapunk: a jó alapanyagot nem kell manipulálni, mert anélkül is jó. Ha az életünk ritmusa helyes, akkor testi, szellemi tevékenységgel telik, nem kell pótcselekvéshez folyamodni, evés-ivás fölösleges beiktatásával. Az étkezés Istentől rendelt funkciója az, hogy az életet szolgálja. Ha ehhez tartjuk magunkat, akkor az étel magunkhoz vétele mértékletes. Ha a helyes táplálkozást munkával egészítjük ki, akkor az a testi-lelki egészségünket szolgálja.

Schönek Ági, Tát

Búzaszentelő ünnepség Táton

Tát község római katolikus temploma adott otthont annak a búzaszentelő szentmisének, melyet idén április 28-án *Kardos Mihály* plébános celebrált és a III. Béla Általános Iskola Gyermekkórusának éneklése tett még ünnepibbé. A szentmisét követően a körmenet a templom mögötti búzátáblához vonult, ahol sor került a búzaszentelő ünnepségre.

A búzaszentelő ünnepségen *Szenes Lajos* polgármester köszöntötte a megjelenteket. *Dr. Völner Pál* államtitkár, a térség országgyűlési képviselője, ünnepi beszédében korunk ellentmondására hívta fel a figyelmet. Kifejtette: a ma emberek hajlamos azt hinni, hogy technikai fejlettsége okán irányítani, uralni képes a teremtet világot. Azzal, hogy mennyire kiszolgáltatottak vagyunk a természet erőinek, csak akkor szembesülünk, ha olyan ítéletidő zúdul ránk, mint például a márciusi hóvihár. Még a legfejlettebbnek hitt technikai eszközök sem tudták legyőzni a természet erejét. A teremtet világ évezredekken keresztül békében együtt létezett az emberrel. Ehhez kell visszatérnünk, s ehhez az út hagyományaink ápolása, közösségeink megb-

csülése. Sokáig a búzaszentelés a templom falai közé szorult, - öröm, hogy újra az egész közösség ünnepévé válhat. A búzamező megáldásával nemcsak a bő termésért, hagyományaink újjászületéséért teszünk, hanem közösségeink, nemzetünk jövőjéért és a munka tiszteletéért.

A búzátáblát Kardos Mihály plébános szentelte meg. Az ünnepségen a Táti Nemzetiségi Fúvószeneke és Asszonykórus és a Táti Férfikórus lépett fel.

A szentmiséről és az azt követő búzaszentelésről készült felvételt a Duna tévéen is láthattuk.

*****

a búzaszentelési körmenet

Árvíz utáni beszélgetés Szenes Lajossal, Tát polgármesterével

Emberemlékezet óta nem látott árhullám vonult végig a Dunán idén júniusban. Küzdött is az ország derekasan, szédületes tempóban épültek a gátak végig a Duna mellett, de az biztos, hogy kevés olyan dunamenti település van Magyarországon, ahol a tátihoz hasonló szervezettséggel folyt a védekezés.

Polgármester úr! Ön a kritikus napokban a polgároknak szétküldött tájékoztató levelében is igyekezett mindenkit megnyugtatni arról, hogy az árvízvédelmi intézkedések a kellő módon és ütemben zajlanak. Mégis megkérdem, a hatalmas víztömeg láttán egy pillanatra sem bizonytalanodott el?

• Nem. Nyilván ebben közrejátszik az is, hogy rengeteg tapasztalatot gyűjtöttem, gyűjtöttünk a megelőző árvizek idején. Ez volt a negyedik nagyobb dunai árvíz, melyet a településen polgármesterként megéltem, ismerem a település bevédelmének fontos elemeit. Mindazonáltal, őszintén szólva engem is mellbe vágott az a +50 cm, amivel az idei árvíz meghaladta az eddigi legnagyobb árhullám vízszintjét. Az, hogy ekkora vízáradatnak is ellen tudtunk állni, az összefogáson kívül a kiváló szervező munkának is köszönhető. A magyar kormány az előrejelzések ismeretében olyan döntéseket hozott, melyek megerősítették a biztos hátteret a bevédelmi munkákhoz. Ez nem csak az anyagi források mozgósítását jelentette, de azt is, hogy a rendelkezésre álló valamennyi eszköz és szervezet az első perctől kezdve hozzáférhető és igénybe vehető volt. Táton ez annyit jelentett, hogy már a felkészülés első fázisában III. fokú árvízvédelmi készültséget rendeltek el, s ez bennünket, a védekezésben résztvevőket arra jogosított fel, hogy a kellő időben megtegyük a szükséges intézkedéseket. A kormánydöntésnek köszönhetően a védekezést végző és irányító Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság olyan döntéseket tudott hozni, melyek a felkészülés tekintetében egyfajta garanciát jelentettek. Sajnos a korábbi években mindig gondot jelentett

az, hogy árvizek idején a döntések az utolsó pillanatban születtek meg, ami zaklatottá, több szempontból bizonytalanná tette a védekezést.

Feltűnően sok gépi eszközt vetettek be a munkálatokba. Szokatlan volt. A tátiak eleinte azt hihették, kézi munkára nem is lesz szükség.

• Ez is az érintett szereplők nagyon jó együttműködésének tudható be. A gépi munkát a Swietelsky-Magyarország Kft végezte, közel 15 000 m³ anyag szállítását és bedolgozását vállalva. Tudni kell, hogy a szóban forgó cég, mely az árvízvédelmi töltés második ütemének munkálatait végzi, az árvíz elején mindösszesen 4 szállítójárművel volt jelen a térségben. Egy gyors megállapodásnak köszönhetően azonban a cég vállalta, hogy két nap alatt a helyszínre szállítja és bedolgozza a gátakhoz szükséges hatalmas mennyiségű földanyagot, így aztán már másnapra felvonultatott 30-nál is több szállítójárművet és az azokhoz kapcsolódó gépparkot. A vállalt kötelezettségét teljesítette, a keresztmetszetében és szilárdságában is megfelelő töltéstarték időben megépültek. A munkát nagyban segítette a honvédség is, mely 180 fővel folyamatosan jelen volt. Az első napokban a lakosság nem is nagyon láthatta a honvédség erőit, hiszen ekkor még a katonák a futballpálya mögötti, a házaktól távolabb eső területen dolgoztak, de később láthattuk őket is, hiszen a védmű vízdali szigetelését teljes hosszon a honvédség végezte el.

A védekezés ideje alatt a magyar kormányfő személyesen is körbejárta az érintett településeket, így Táton is megfordult. Rossz nyelvek szerint, csak fontoskodott, bár valószínűleg ugyanezek a nyelvek azt is égbekiáltó jellemhibának tulajdonították volna, ha Orbán Viktor nem tesz látogatást az árvíz sújtotta területeken. Polgármester úrnak milyen tapasztalatai vannak a kormányfői látogatásról?

• A miniszterelnök és a kormány tagjai többször is jártak Táton a júniusi árvíz idején. Az első látogatásról tudott a nyilvánosság is, de ezután a miniszterelnök még kétszer inkognitóban is megkereste Tátot, mint amolyan újkori Mátyás király. Látszott rajta, hogy valóban szívügyének tekinti az itteni eseményeket is. Azt állítani, hogy mindez csak fontoskodás a részéről, nem más, mint merő rosszmájúság. A miniszterelnök úr a terepszemlék során első kézből kívánt információkat szerezni, melyek birtokában a kormánnyal együtt újabb felelős döntéseket tudott hozni. Ennek és az érintett szereplők nagyon jó együttműködésének köszönhető a bevédés sikere.

A júniusi árvíz újra ráirányította a figyelmet az Únyi-patak visszatöltésének fontosságára. Hogyan haladnak a gátépítés munkálatai? Mekkora biztonságot nyújt majd a patak körüli gát, különös tekintettel arra, hogy a jövőben minden jel szerint egyre nagyobb árvizekkel kell számolnunk?

• A mögöttünk álló események nem csak ráirányították a figyelmet az Únyi- és a Kenyérmezei patak visszatöltésének kérdésére, de egyenesen fókuszba helyezték azt. A Beruházó és a Kivitelező mindent megtesz, hogy a munkálatok mihamarabb kellő minőségben elkészüljenek. Tanúság kell legyenek a fenti események, mind a földtulajdonosok, mind az állami szakhatóságok, mind pedig a közösség és az egyén számára, hogy ez a fejlesztés egy olyan, közcélú szolgáló program, melynek minden

egyébbel szemben prioritást kell kapnia. Nyilván a munkálatok annak függvényében tudnak gyorsulni, hogy a Kivitelező a munkaterületen zökkenőmentesen tudja-e végezni a munkát, vagy sem. Sajnos a munkát a nagy árvizet követő kisebb árhullámok is hátráltatják.

Vonatkoztassunk el a mostani árviztől, és játszunk el egy gondolattal. Tétélezzük fel, hogy az évtizedekkel ezelőtti megálmodott Bős-Nagymarosi duzzasztó a tervezett formájában megépült és itt van a közvetlen közelünkben. Vajon árvízvédelmi szempontból kellő biztonságot jelentene-e? Nyugodtak lehetnének-e, ha ránkzúdul a temérdek víz? Azért vetem föl ezt a kérdéskört, mert ma is vannak Magyarországon, akik erőteljesen szorgalmazzák a vízierőmű megépítését. És azért is, mert gyanítom, hogy a tervezett duzzasztómű nem felelt volna meg az árvízvédelmi követelményeknek, ugyanis az a teljes vízhozamot beszorította volna a főág medrébe, hullámteret, árteret jóformán nem is hagyva a folyamnak. Németországban mostanság éppen annak „isszák a levét”, hogy az ottani folyókat, magas falakkal ugyan, de túlságosan szűk medrekbe kényszeríteték. Egyébként nemrég olvastam egy tanulmányt, mely arról számol be, hogy már a honfoglaló magyarok kiterjedt csatornarendszerekkel védekeztek az árvizek ellen. Ennek tárgyi nyomai is fellelhetők, elsősorban a Duna-túlon. A hajdanvolt csatornák vizei öntözésre is szolgáltak. De eszembe jut ennek kapcsán a szülőföldem is, a zsíros földű Bácska, ahol jórészt éppen a 19. században épült Duna-Tisza-Duna csatornarendszernek köszönhető, hogy az árvizek ma sem okoznak különösebb nehézségeket.

• Hogy mi lenne, ha a duzzasztó megépült volna, nehéz megmondani. Az viszont bizonyos, hogy a Duna felső szakaszának ún belépcsőzése, ami megvalósult, érdemben befolyásolja az árvizek levonulását. A mi Duna-szakaszunk árvízi helyzete szempontjából nagyon nem közömbös, hogy a felvizi tározókban lévő vizeket mikor, mekkora tömegben engedik rá a Dunára. Ebben feltétlenül szükséges lenne a jövőben egy rendszerszerű, összehangolt együttműködés, ami nem csak az energiakitermelés optimális szempontjait követi. A másik, amit biztosan állíthatunk, hogy a mi síkvidéki szakaszunkon egy erőművi duzzasztás több szakmai problémát vet fel, mint a felső, gyors folyású szakaszokon. És sajnálatos módon azt is meg kell állapítanunk, hogy a bős-nagymarosi félbemaradt építkezések eredményeként felborult a Duna kétparti árvízi védettségének egyensúlya, holott nemzetközi egyezmények szólnak arról, hogy a védettség azonos szintű kell legyen a határfolyó mindkét oldalán.

A legutóbbi árvíz egyik tanúsága, hogy Tát polgárait nem lehei kihagyni a védekezésből. Valóban sokat köszönhetünk a gépesítésnek, az árvízvédelmiseknek, az ide vezényelt katonáknak, de úgy tűnik, a tátiak sosem lennének képesek ölbe tett kézzel végignézni, ahogy mások küzdenek értük.

• A védekezés első fázisa volt a gépesítés. Ezután arra kértünk mindenkit, aki segíteni kívánt, hogy adja meg az elérhetőségét, hogy a kellő időben igénybe vehessük a munkáját. A tetőzés előtti utolsó három napon szükség is volt a segítségre, amit a tátiak önzetlenül meg is adtak. Péntektől vasárnapig a védekezést helyi kézi munkával tudtuk megtámogatni. Ezen kívül se szeri se száma azon

közüintézményeknek, vállalkozásoknak, melyek segítséget ajánlottak föl. A közös sikernek ez is az egyik összetevője.

interjút készítette: Milinszki M.

-----

zsákolók a tátika téren (fotó: Nagy László)

katonák erősítik a gátat (fotó: Szekeres Panna)

Tát városi rangra emelkedett

Tizennyolc településnek - köztük Tátnak - adományozott városi címet a köztársasági elnök július 15-i hatállyal. Ezzel 12-re emelkedett a városok száma Komárom-Esztergom Megyében. Tát az utóbbi években sokat tett az urbanizálódás területén, ennek köszönhető a várossá avatás. Érdeklődésünkre Polgármester úr elmondta: a városi cím elnyerésével a település nem szándékozik a jó értelemben vett, kiforrott falusi életmódot elhagyni, de gazdagítani, új lehetőségekkel gyarapítani igen. A városi rang önmagában nem megoldás mindenre, de ha megfelelő módon sáfárkodnak azzal, új dinamikát vihet a település életébe. Haljamosak vagyunk csak materiálisan gondolkodni, és csak azt nézni, hogy most 2013. nyarán forintálisan mit jelent Tátnak a várossá avatás. Aki azonban csak ilyen megvilágításban látja az eseményeket, nem veszi észre a lehetőségek széles skáláját. Az EU-ban a következő 7 éves pénzügyi ciklusban a gazdaságélénkítés, a munkahelyteremtés az elsődleges cél. E ekintetben a városi szándékok kell, hogy előnyt élvezzenek. A városi címmel a település közigazgatási feladatai is bővülnek.

A városi rang jobb érdekérvényesítő lehetőségeket is ad. A közigazgatási kategória kötelez bennünket és egyben segít is abban, hogy a természeti erőforrásainkkal ésszerűbben bánjunk, olyan gazdasági tevékenységeket befogadva, melyek kevésbé terhelik a környezetet és amelyeken belül az értéktérmető emberi munka a domináns.

"A nemzet sorsa a család sorsát követi"

Június 27-én, csütörtökön avatták fel a nemzeti együvértartozást szimbolizáló domborművet Táton a Hősök terén. Az ünnepi szónok, *Dr. Kövér László*, a magyar parlament házelnöke, beszédében kiemelte: a nemzeti összetartozás nem minden, de az összetartozás nélkül minden semmi. Móricz Zsigmondot idézve elmondta: az 1867-es osztrák-magyar kiegyezéssel idegen kultúra telepedett az országra, s a nemzetből fokozatosan kihalt a hazaszeretet, ami a trianoni országvesztéshez vezetett. Később több vesztes történelmi alkunak voltunk részesei, melyek során először arra akartak bennünket rávenni, hogy mondjunk le az elszakított nemzet-részekről, majd végül a saját államunkról is.

A Szervátiusz Tibor alkotta dombormű egy családot ábrázol, nem véletlenül, hiszen a nemzet sorsa a család sorsát követi. A magyar országgyűlés is úgy tekint a nemzetre, mint egy családra, ezért nyilvánította június 4-ét a nemzeti összetartozás napjává, - a határon túli magyarokat is visszafogadva a magyar nemzet családjába. Ez azt is jelenti, hogy mostantól kezdve nincs határon inneni és határon túli magyar ügy.

„Hiszünk a nemzeti összetartozás erejében, s egy olyan Európában, melyben a hit, a vallás és a nemzethez tartozás fontos elemei az együttélésnek.” – zárta beszédét az ünnep-szónoka.

Mit kíván a székely nép?

A székelyek, akik egy magyar tudatú, magyar nyelvű népcsoportot alkotnak, el-ősorban az Erdély délkeleti részén található Székelyföldön élnek, de székelynek vallja magát a Brassótól Nagyszebenig húzódó, ún. Szászföld magyar ajkú lakosságának nagy része is. A székelyek, a hunok leszármazottaként, a magyar honfoglalás előtt a VIII.-IX. században csatlakoztak a magyar törzsekhez, az államalapítás után pedig határvédő közösségként éltek. Erdélybe feltehetően a XII. század első felében telepedtek be, onnan pedig a XII.-XIII. század fordulóján költöztek át a mai Székelyföldre. A székelység becsült lélekszáma ma 1 millió fő. Románia területén 730 000 székely él, Magyarországon kb. 200 000 és a nagyvilágban 100 000 fő.

Székelyföld területe jelenleg a központilag irányított román államigazgatás fennhatósága alá tartozik. Gyergyószentmiklóson 2005. február 12-én elfogadtak egy határozatot, amely 2005. március 15-én lett a Székely Nemzeti Tanács 12 pontja. Később a Gyergyóditróban megtartott Székely Nemzetgyűlés a követeléseket 12 pontban újból összefoglalta: 1. Az autonóm Székelyföldön az adók 90%-a maradjon helyben, s 10 %-a menjen Bukarestbe; 2. Az autonóm Székelyföld általajkincseinek hasznából kell helyben utat építeni, iskolát, kórházat, közintézményeket fenntartani; 3. Az autonóm Székelyföldön a köz- és magánvagyon biztonságát saját szakin-

tézmények biztosítsák; 4. Az autonóm Székelyföld fejlesztési stratégiáját az erre szakosodott helyi hivatalok dolgozzák ki és ültessék életbe; 5. Az autonóm Székelyföldön minden közösség a számarányának megfelelően vegyen részt a döntéshozó és végrehajtó hatalomban; 6. Az autonóm Székelyföld minden lakosa, közössége a harmonikus együttélés szellemében tudja megőrizni identitását; 7. Az autonóm Székelyföld önálló oktatási rendszerében a döntések helyben szülessenek; 8. Az autonóm Székelyföldön a magyar gyermekek magyarul tanuljanak minden tantárgyat, az óvodától az egyetemig; 9. Az autonóm Székelyföld minden lakója anyanyelvén fordulhasson bármelyik hivatalhoz; 10. Az autonóm Székelyföldön a beteg ember anyanyelvén fordulhasson háziorvosához és minden kórház minden orvosához; 11. Az autonóm Székelyföld valósítsa meg a fenntartható fejlődés modelljét; 12. Az autonóm Székelyföld, adottságainak megfelelően, a Kárpát-medence legdinamikusabb, legélhetőbb régiójává váljék.

tebbtízezres tüntetés Székelyföld autonómiájáért
- Marosvásárhely, 2013. márc.10. -

Az önállósulásra törekvő Székelyföld jelképei a székely himnusz és a székely zászló egyre nagyobb teret hódítanak, a tiltások ellenére is. Néhány éve még csak elvétve, szűk közösségek találkozásán volt látható székely zászló, ma már azonban egyre népszerűbb e jelkép, egyre több család tulajdonában található meg. Az erős szimbólumvilággal rendelkező székely történelmi zászló a felsőbb romániai hatalmi szervezetben azért nem vált ki tetszést, mert félnek a szimbólumok erejétől és azok üzenetétől.

Egyértelműen kijelenthető, hogy Székelyföldön a magyar zászló mellett, a székely identitás kifejezésére, mindennapi használatban él a székely zászló. Ez a zászló - a kék alapon arany Nap és ezüst Hold - nem más ország lobogója, hanem a helyi közösségé.

Az arany Nap tulajdonképpen egy nyolcágú napcsillag, mely a jelenlegi nyolc székely széket (Marossszék, Udvarhelyszék, Gyergyószék, Csíkszék, Miklósvar-Bordócszék, Sepsiszek, Kézdiszek, Orbaiszek) jeleníti meg, - a székely egység és egyenlőség jelképeként. A telőben lévő Hold pedig a székelyek hitének, reményének és bizakodásának szimbólumát hordozza. A kék háttér a békét jelképezi.

A székely zászlónak van egy másik, kevésbé ismert változata is, a vörös és fekete kétsávú zászló, aranyszínű Nappal és ezüst Holddal. Ez a székelyek harci zászlaja, melyen a vörös szín jelenti az erőt és a vért, a fekete a földet és a gyászt. Hogy mostanában melyik is az aktuálisabb? A székelyek jelenleg is harcot folytatnak, még ha nem is fegyvereset.

Dr. Marosi István, Tát

Hazaváró

"Vidd magaddal mindazt, amit e falu adott,
álmodj szépet, nagyot"

A mai világban sokféle képpen tudunk kapcsolatokat létrehozni, mégis a mai ember nagyon magányos, mert a kapcsolataink ellaposodtak, kiüresedtek. Ezért jó, ha néha-néha nagyobb összefüggéseken is találkozunk rokonokkal, ismerősökkel, rég nem látott barátokkal. Jó egymás szemébe nézni, kezét fogni, elbeszélgetni. Ilyenkor talán különösen is átérezzük, mennyire összetartozunk mi emberek, - sokkal jobban, mint véljük a hétköznapiak során, - és milyen fontos, hogy szeretettel gondoljunk a másikra, minden embertestvérünkre.

Mogyorósbánya Önkormányzata - immár másodízben - idén augusztusban is találkozóra hívta kis falujának rég volt lakóit, kik valamilyen okból elköltöztek szülőfalujukból, így életútjuk más helyeken folytatódott. A rendezvény szervezésében jóformán az egész falu kivette részét. Polgármester úr köszöntőjéből megtudtuk: idén kétszáz-nál is többen fogadták el a meghívást, többen, mint a 2008-ban megtartott első találkozón.

A Nyárázró keretében a falu futballpályáján megtartott rendezvény szabadtéri szentmisével kezdődött. Ezt követően az ünneplők elénekelték a magyar és a szlovák himnusz, majd köszöntötték a testvértelépülések - Pilisszentlászló, valamint a szlovákiai Muzsla és Brusznó - képviselőit, akik szintén üdvözölték az egybegyűlteket. A beszédek magyarul és szlovákul hangzottak el. Muzsla polgármestere jó érzését fejezte ki, amiért a huszadik évéhez közeledő testvértelépülési kapcsolat ma is eleven, és fényesen igazolja: szlovákok és magyarok jól megférnek egymás mellett.

Többen hangsúlyozták, milyen fontos, hogy kölcsönösen megismerjük egymást. A testvértelépülések fiataljai most is baráti kapcsolatokat ápolnak, de a jövőben még inkább szeretnék erősíteni a baráti szálakat. Nagyon jó lenne, ha egymás nyelvét is elsajátítanánk, legalább alapszinten. Az ünnepi ebéd elfogyasztása után gazdag kulturális program várta a résztvevőket.

Mogyorósbánya óvodásai szlovák gyermekdalokat és táncokat adnak elő

Táton a várossá avatás alkalmából rendezett ünnepség keretében sokak öröme a Ghimes együttes is koncertezett

Az "Élet" újság olvasható a
www.tat.hu honlapon a civil szervezetek címszó alatt.

A Bibliáról - V. rész

Az előző részben a Biblia segédtudományairól szoltunk és elkezdtük a fordítások ismertetését. Utóbbi témát folytatjuk most, nagyobb figyelemmel a magyar fordításokra.

Az európai kultúra közös nyelvének ígérkezett a középkorban a latin nyelv, ez azonban nem terjedt el a széles néprétegek között. Gyengéje ennek a nyelvnek, hogy holt, azaz nem beszéli egyetlen nép sem, így nem képes haladni a korok változásaival. Minden nép igyekezett a maga nyelvére fordítani a Bibliát. A fordítónak kiválóan kell értenie mindkét nyelvet /amelyből fordít és amelyre fordít/, hogy se a szöveg, se a szöveg értelme ne szenvedjen kárt. A kézi másolással való sokszorosítások elkerülhetetlenül gyengítették a szöveget, különösen ha másolt szöveget másoltak, ezért igyekeztek újra meg újra elővenni az eredeti szövegeket.

A babiloni fogságból visszatért zsidók (Krisztus előtt vagyunk) már nem beszéltek és nem is értették jól a héber nyelvet, ezért az istentiszteleteken a szent szöveg felolvasója arám nyelven fűzött hozzá magyarázatokat. Az így - magyarázatokkal ellátott szövegeket targum-oknak nevezzük /targumánu = tolmács, előadó/.

A kopt fordítás a 2. század végén, az etiop fordítás a 4. században, az örmény fordítás az 5. században keletkezett. A 2. században keletkezett az ó-latin fordítás az Egyiptom, Spanyolország, Franciaország és Olaszország területén élő, latinul beszélő keresztények részére. Sok latin fordítás keletkezett, amelyek rendbetételével I. Damasus pápa Hieronymust (= Jeromos) bízta meg, aki nem új fordítást csinált, hanem a meglévőket fésülte át és rendbe hozta stilisztikailag. Hamarosan azonban mégis nekifogott és az eredeti szövegekből fordította latinra a Szentírást. Ennek neve lett a Vulgata (=elterjedt, közkedvelt). Ez történt a 4. században. A sok másolás miatt a 8. századtól revideálni kellett a szöveget, mert leromlott; némelyikre azt mondták: gyerekmunka.

Magyar fordítások. Elsősorban - amint német nyelvterületen is - azokat a részeket fordították magyarra, amelyek a vasárnapi istentiszteletekre elő voltak írva. Ezek - szent István király rendelkezése nyomán - a 11. században már ott voltak a nagyobb települések papjai kezében. Sok írás pusztult el nálunk. A legrégebbi ránk maradt bibliafordítást /15. század első fele/ Tamás és Bálint szerémségi huszitáknak tulajdonítja az irodalomtörténet. Ezek különféle részletei a Bécsi-kódexben (=Révai-kódex), a Jászai-kódexben (=Müncheni-kódex) és az Apoc-kódexben találhatók. Nagyobb terjedelmű szentírásfordítást tartalmaz továbbá a Jordánszky-kódex (16. század eleje); kisebb részeket pedig a Döbrentei-, a Székelyudvarhelyi-, az Érdy- és a Nagyszombati kódexek tartalmaznak. Más kódexeink is vannak még, amelyek Szentírás-részleteket tartalmaznak.

Nyomatásban először Az Zeenth Paal leveley magyar nyelven

címmel jelent meg egy kiadvány a 16. század első felében; Komjáti Benedek rendezte sajtó alá. Ugyanekkor Pesti Mizsér az evangéliumokat is lefordította, ez bécsi nyomdában jelent meg; Benczédi Székely István pedig Krakkóban nyomtatta ki a Soltár, azaz Dícséretnek könyve -t. Erdősi Sylvester János az egész Újszövetség magyar fordítását tette közzé 1541-ben. Heltai Gáspár negyedmagával az egész Szentírás magyarra fordítására és kiadására vállalkozott; a részleteket 1551-1565 között tette közzé. A felekezetek közti ingadozása miatt több felekezet ellenszenvét magára húzta. Gyulai István ószövetségi részleteket adott ki 1551-ben Kolozsvárott. Mélius Juhász Péter szintén ószövetségi könyveket adott ki 1565-ben, Debrecenben ill. Váradon. Az egész Szentírást elsőként Károli Gáspár fordította magyarra, amely fordítás 1590-ben hagyta el a nyomdát Vizsolyban (Vizsolyi Biblia). Az 1580-as években Szántó István lefordította az Ószövetséget; 1612-ben az Újszövetség fordítása közben halt meg. Káldi György 1626-ban fordította és adta ki a Bibliát. A 18. század végén már ódonnak találták nyelvilag a szöveget, amit Soós István frissített fel 1911-ben. Ezután bizottságot alakítottak a Biblia lefordítására, s 1934-ben lettek kész vele; ekkor öt kötetben nyomtatták ki a teljes Bibliát /3 ó- és 2 újszövetségi kötet/, jól olvasható betűkkel és 2013-ban is jól érthető nyelvezettel. Ezután már majd azok a bibliakiadások következtek, amelyek többnyire a kezünkben is vannak.

Polyglott (=soknyelvű) Bibliákat a 16. - 17. században adtak ki (néhány száz példányban); ezek inkább nyelvészek számára jelentősek a szövegek összehasonlíthatósága miatt.

Részlet a Münchener-kódexből (Nemeskürty István: De-áki börtürol magyar nyelvre c. könyve nyomán) /Máté evangélium 3. fejezet:/

1. Az napokban jövő Jánus baptista prédikálván Judeá kietlenében. 2. És mondván: penitenciát tartsatok, mert elközelejt mennyeknek országa. 3. Mert ez az, ki-ről irattatott Izsaiás próféta miatt, mondván: Ivöltőnek szava kietlenben: alkossatok Úrnak utat, igazakká tegyék ő ösvényit. 4. Ez Jánus kedig vall vala ruhát tévéknek szőréből és ködmenruhát ő forcsoka környül; ő étke pedig vala sáska és vad méz. 5. Tehát kimegyen vala őhozzá mend Jeruzsálem és mend Judeá és mend vidék Jordán környöl. ...

Kardos Mihály, plébános, 2013. május

az első magyar nyelvű teljes bibliaszöveg
- a Vizsolyi Biblia 1590-ből -

Miért van a rossz?

Isten kegyelméből megtanultam azt, hogy a hitet szilárdan meg kell tartani, és nem kevesebb szilárdsággal kell hinnünk azt, hogy minden a javunkra válik. Te is belátod majd, hogy minden dolog jóvá lesz.

(Lady Julian of Norwich)

Noha a rossznak, a szenvedésnek problémája elsősorban nem teoretikus, hanem egzisztenciális kérdés, és noha a fölényes teoretizálással szemben ma jogosan érzékenyek vagyunk, a világban jelenlévő rossz kérdésére mégis keresnünk kell az értelmes választ, már csak azért is, mert az értelmünk ezt igényli, - miközben gondolatmenetünknek természetesen nem lehet célja a szenvedő ember kioktatása.

A filozófiai gondolkodásban a rossznak mint jelenségnek alapvetően háromféle megközelítése létezik. Egyesek szerint a rossz önmagában is fennálló pozitív valóság. Mások szerint, amit az ember rossznak tart, az csak látszat, illetve az ember szubjektív élménye. S végül, vannak, akik szerint a rossz jó nélkül el sem képzelhető, s csak mint a jónak a hiánya jelentkezik. Ez utóbbi felfogás a zsidó-keresztény istenfogalomból következik, mely Istent a legfőbb jónak tekinti, és az istenalkotta világot szintén jónak mondja. Mi ez utóbbi nézetet valljuk, mint hihetőt és elfogadhatót.

Ha viszont hisszük, hogy a világot egy jó és egyben mindenható Teremtő alkotta, akkor komoly problémává válik a rossznak, a betegségnek, a nyomornak, a szenvedésnek, főképpen az ártatlanok szenvedésének a jelenléte a világban. Miért engedi meg Isten a jónak a hiányát, vagyis a rosszat? Nagyon nehéz erre a kérdésre kielégítő választ adni, néhány dolgot azonban érdemes fontolóra venni.

Nem kétséges, hogy végtelen hatalmában Isten mindenkor képes lenne olyan világot teremteni, amelyben semmiféle rossz nem létezne. A világot szemlélve azonban észrevehetjük, hogy a világ egyfajta evolúción megy keresztül, „úton van” a maga végső tökéletessége felé. Ebben a folyamatban a fejlődési zavaroknak és a rossznak is van funkciója. Ez nem mond ellent Isten jóságának és mindenhatóságának, mert a rossz végsősoron nem veszélyezteti a jó diadalát. Szent Ágoston szerint: „Ha a mindenható Isten nem adna teret valamiféle rossznak, akkor nem lenne eléggé hatalmas és eléggé jó, ahhoz hogy a rosszat jóra fordítsa.” (Enchiridion de fide) De ki-kí saját életében is megtapasztalhatja, hogy Isten a rosszból is képes jót kihozni, sőt, még nagyobb jót, mint amit a rossz bekövetkeztével elvesztettünk.

Az isteni kinyilatkoztatás (Szentírás) és az Egyház tanítóhivatala határozott és egyértelmű tanítást ad a világban tapasztalható erkölcsi és fizikai rossz eredetéről. Eszerint mindaz amit rossznak érzékelünk és tudunk, az ember szabad akaratú döntése nyomán lépett be a világba. Isten végtelen bölcsességében és jóságában megengedi a rosszat, de ez nem jelenti azt, hogy a teremtésben eredendően van valami rossz. Isten eredetileg mindent jónak teremtett. A paradicsomi állapotban az ember teljes harmóniában élt Istennel, önmagával, a természettel, s ha az Istennel való bensőséges kapcsolata megmaradt volna, az embernek nem kellett volna sem meghalnia, sem szenvednie.

Amikor az első ember hallgatott a kísértőre, és evett a „jó és a rossz tudásának” fájáról, valójában nemet mondott a teremtés törvényeire és azokra az erkölcsi parancsokra, amelyek a szabadság használatát szabályozzák. Az ember, az ördögtől megkísértvén, magát Isten elé helyezte, önmagát választotta Istennel szemben, saját teremtményi állapotának következményeivel szemben, s ezzel együtt a saját java ellenére. Az ember evett a tiltott gyümölcs-

ből, mert elhitte a sátán szavára, hogy ha ezt teszi, "olyan lesz, mint egy isten, aki ismeri a jót és a rosszat", azaz a teremtés rendjét figyelmen kívül hagyva, mintegy istenként, önmaga is formálhatja a világot és saját életét, és meghatározhatja, mi tekintendő jónak és mi tekintendő rossznak, függetlenül attól, hogy előtte Isten hogyan rendelkezett. Ez az ember első bűne. Ezután minden bűn az Isten iránti engedetlenség lesz, és az Ő jóságába vetett bizalom hiánya, mivel az első bűn elkövetésével az ember nem csak elfordult Istentől, de ezzel együtt azt is megengedte, hogy Istenről torz kép alakuljon ki benne, s hogy szívéből kiirtsák a Teremtője iránti bizalmat.

Az első bűn következtében szétrombolódott az összhang ember és ember, férfi és nő között, a lélek szellemi képességeinek uralma a test fölött (eluralkodtak az ösztönök és a rendetlen vágyak). A teremtett világgal való harmónia is széttört, a látható világ az ember számára idegen és ellenséges lett, sőt az ember miatt a teremtés is esendőségnek lett alávetve – megjelent a fizikai rossz. És végül valósággá lett az a következmény is, amit az engedetlenség esetére Isten nyíltan kilátásba helyezett: a halál belépett az emberiség történelmébe.

A keresztény teológia az első bűnt azért nevezi áteredő bűnnek, mert annak folyamánként romlott meg az emberi természet és alakult ki a rosszra való hajlam az emberben. Ádám és Éva bűnt adott át nekünk, és jöllehet az így ránkragadt bűn már nem a mi személyes bűnünk, - az első emberpár bűnéért nem vagyunk felelősek, - mégis hordozzuk annak terhét. Ha hasonlattal akarnánk élni, mondhatnánk, hogy az első bűn jelentősége olyan, mint a gátszakadásnál az első méteres részé. Ennek a résznek köszönhetően tudja az egész gátat elsodorni az árvíz. Hasonlóan, az eredeti bűntől sebzett ember is sérült ember, aki képtelen megvédeni magát az erkölcsi rossztól, ha Isten utólagosan meg nem segíti. Az Ádám utáni ember bűnre hajlik, és ezért állandó, kemény harcban áll a bűnnel. A bűn jelen van az emberiség történelmében, hiábavaló törekvés lenne ezt tudomásul nem venni, tényének más nevet adni, pl.: fejlődés okozta hiba, tévedés, pszichológiai gyöngeség stb.

Megjegyzendő, hogy a teremtéstörténetet és azzal együtt a bűnbeesés történetét a teológusok is különbözőképpen értelmezik. Az azonban nyilvánvaló, hogy az emberi bűnök tömegében volt egy első, igazi, tudva és akarva elkövetett vétek. Ádám és Éva története lényegében erről az eseményről szól.

Minthogy az áteredő bűn jelenléte az életünkben egyfajta titok, és nem is olyan könnyen érthető, úgy azt sem könnyű megérteni és elfogadni, miért van az, hogy az embernek mások bűnei miatt kell vezekelnie, ha Isten jó és igazságos. Ide vonatkozóan látnunk kell, hogy az emberiség szoros egységet alkot. Éppen ezért kölcsönösen függünk egymástól. Nincs izolált helyzet. Minden jónak és rossznak közösen vagyunk a hordozói. Azt ugyanakkor mindenki jól érzi a szívében, hogy a személyes felelősség nem szűnik meg egy pillanatra sem. Az általunk végbevitt jótettekért miénk az érdem, még ha a jótettünk gyümölcseiben osztozunk is másokkal, és ugyanígy a saját bűneinkért is mi felelünk, noha a bűnös cselekedetünk következményeit mások is elszenvedik.

A fent elmondottak az emberi bűn és a fizikai rossz kapcsolatának kérdését is megvilágítják. Nyilvánvaló, hogy betegségeink, fizikai szenvedéseink a legtöbb esetben nem vagy nem csak a saját vétkeink következménye. És

mivel a fizikai rossz közvetlen módon nem származhat Istentől, el kell fogadnunk, hogy mindaz a rossz, amit testi valónkban is kénytelenek vagyunk megélni, nem más, mint a bűnbe esett emberiség drámája. Ha az emberiség tiszta szívből Istenhez fordulna és kerülné a bűnt, a világban tapasztalható rossz és szenvedés is jelentős mértékben enyhülne.

Amikor a rosszal kapcsolatos miértekre keressük a választ, észre kell vennünk annak nevelő hatását. **A rossz, a nyomor rákényszeríti az embert, hogy fölismerje az önzésre épített létmód félrevezető voltát. Másrészt a nyomor alkalmat ad arra, hogy az ember végképp komolyan vegye, tettben megélje az istenszolgálat értékét.** Az ember nem szeretheti az Istent mindenekfölött elméletben, hanem csak akkor, amikor egy nagy válság mintegy kihívja arra, hogy mutassa ki Isten iránti teljes odaadását.

S végül, a világban jelenlévő rossz eredetének kérdését taglálva, nem hagyhatjuk szó nélkül az ördögi kísértés tényét sem. Az ördögök, akik valós szellemi lények, nem csak a kezdetekkor környékezték meg az embert, de ma is csábítanak a bűnre. A mai korban rendkívül sok és sokféle ördögi hatás ér bennünket, és ezek együttesen hatnak. Minél inkább engedünk az ördögöknek, annál inkább magunkra szabadítjuk őket, s ez társadalmi szinten is igaz. Mindazonáltal az ördögök hatalma korlátolt, mivel ők teremtmények, és mint ilyenek, mindenestül alá vannak vetve a teremtő Isten akaratának. (Ördögöknek nevezzük azokat az angyalokat, akik önimádatuktól hajtva elhagyták a Legfőbb Jót és az Ő szeretetét, és elteltek Isten és az általa szeretettek iránti gyűlölettel. Eredetileg őket is jónak teremtette Isten.)

Így vagy úgy, ilyen-olyan mértékben mindannyian ki vagyunk téve a rossznak, a szenvedésnek. Ez teljességgel összeegyeztethetetlen lenne a Teremtő jóságával, ha a létezésünk valóban véget érne földi életünk estéjén. Isten azonban örök életre teremtette az embert, és az örök életre vonatkozó tervét nem vonta vissza a paradicsomból való kiűzetés után sem. Az embert próbára teszi a rossz és a szenvedés megtapasztalása, de a szenvedés nem értelmetlen és nem hiábavaló azoknak, akik Istenben bíznak. Az Istent szeretőknek minden a javukra válik – mondja Pál apostol (Róm.8.28.). Más helyen pedig: „a jelen szenvedések nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez” (Róm.8.18.), és "pillanatnyi könnyű szenvedésünk a mennyei dicsőség túlradó, örök mértékét szerzi meg számunkra (2Kor.4.17.). A Szentírásból tudjuk azt is, hogy a mennyországban s a feltámadás után az új teremtésben ("új ég és új föld") minden könnyet letörölnek majd a szemünkről, minden fájdalom és szenvedés és gyarlóság örökre elmúlik, hogy helyet adjon a soha el nem múló mennyei örömöknek

Isten ugyan megengedi, hogy földi zarándokutunkon szenvedéseken menjünk keresztül, de senkit sem próbál meg erején felül (vö: 1Kor.10.13.). Ám ha mégis megínognánk, nehézségeink közepette gondolhatunk Sziénai Szent Katalin egyik mondására. Ő mondta, hogy a mennyország boldogsága oly nagy, hogy birtoklásáért mindenképpen méltányos szenvedéseket elviselni.

Minden áldozatunk és küzdelmünk azonban hiábavaló lenne, ha Jézus, az Isten örök Fia, nem hozta volna meg az Istennel való kiengesztelődés áldozatát, a kereszthalálig tartó engedelmessége által túlcsonduló módon helyrehozva Ádám engedetlenségét (vö: Róm.5.19-20). Ő leszállott a mennyből és mindent magához vonzott keresztje, feltámadása és mennybenmenetele által. (vö: Jn.12.32)

Minden élőlény lételeme a víz! - Hiszed, ha látod!

- Interjú Mundi Tamással, vízitúra vezetővel -

Honnan az ötlet, hogy vízitúrákat szervezz?

• Már a dédnagyapám s a nagyapám is járta a vizeket. Dédnagyapám hajóács volt Újpesten, nagyapám halászmester Esztergomban. Így minden bizonnyal örököltém a folyók, hajók szeretetét. Gyerekkoromban sokszor mentem nagyapámmal halászni, s az akkori élmények mélyen belém ivód-
tak. Azt szoktam mondani, hogy úgy nőttem föl, mint a Tüskevár hőse, a Tutajos, Matula bácsi keze alatt.

Az életem későbbi szakaszában eltá-
volodtam a Dunától, fizikailag is, hi-
szen elköltöztem Esztergomból, de a
szakmám révén is kevés közöm volt
a vizekhez, lévén hogy asztalos let-
tem. Nyolc évvel ezelőtt egy szigetköz-
zi vízitúrán újra felfedeztem a Dunát,
de már nem a régi ismerős köszönt
rám. A Szigetközben teljesen más ar-
cát mutatta a folyó. Az ott egy igazi
dzsungel: 60 km hosszú tájegységen
800 km Duna van, millióegy ággal.
Amikor vége lett a túrának, majdnem
sírtam, mint egy kisgyerek, aki elő-
ször volt úttörőtáborban, és nem akar
hazamenni. Ez a kirándulás mély, ki-
törölhetetlen nyomot hagyott ben-
nem. Ekkor kezdett érlelődni a
fejemben a gondolat, hogy magam is
vízitúrákat vezessek. Az elkövetkező
két évben újra elmentünk túrázni a
családdal, ugyanoda ahova először,
de ekkor már nem csak résztvevő vol-
tam, a túráztatást is kipróbáltam. El-
mondtam a túravezetőnek, hogy
magam is vízitúrákat szeretnék szer-
vezni. Ő nagyon megörült ennek, se-
gítőkész volt, bátorított. Az ő
segítségével sikerült nyélbe ütnöm az
első vízitúrákat. Később, ahogy híre
ment a dolognak, egyre több lett az
éráklődő. Ma már a [www.duna-
ag.hu](http://www.duna-ag.hu) web-oldalon is olvashatók a tú-
rákkal kapcsolatos információk.

Bárki részt vehet egy vízitúrán?

• Igazából bárki, akit érdekel. Min-
denkinek, aki szeretne új élmények-
kel gazdagodni, csak ajánlani tudom.
Gyerekeknél feltétel a szülői bele-
egyezés.

*Mi az, amit egy vízitúra nyújt az em-
bernek? Mondjuk olyanoknak is, akik
amúgy nem kimondottan szerelmesei
a vizeknek.*

• A vízről nézve teljesen más világ tá-
rul elénk, mint a partról. Nagy szabad-
sághélményt jelent a vízben lenni. Ott
vagy a hajóban, te irányítod a sorsodat
egy a megszokottól teljesen eltérő kö-
zegben. Körülvesz az éltető víz, a buja
természet, vízi és gázló madarak, vagy
amit éppen megpillantasz. Siklasz a
vízen, miközben ezt is látod, azt is lá-
tod, s így lesz teljes a kép.
A vízen járva rádöbben, hogy min-
den élőlény lételeme a víz.

*Kerültél már túravezetőként „necces”
helyzetbe?*

• Előfordul, hogy fölborul egy kenu,
többnyire diákoknál, de ezek veszélyte-
len dolgok. Minden túrát azzal kezdek,
hogy jól elmagyarázom a teendőket, a
veszélyeket. Síkvízen különösen is
óvatosnak kell lenni, mert a csendes fo-
lyók veszélyei rejtettebbek, mint a vad-
vizeké. Talán a túrákat megelőző
alapos felkészítésnek is köszönhető,
hogy nagy baj nem ért.

Merre szoktál túrákat szervezni?

• A szigetköz kétségkívül a vízitúrázók
egyik paradicsoma. Ott szoktunk kö-
zös túrákat csinálni a már említett sz-
igetközi túravezetővel, akivel az idők
során szoros barátságot kötöttem. Ezen
kívül járok a Garamon, onnan „csor-
gunk le” a csapattal Búbánatvölgyig,
Basaharcig, Szobig. A táti- és a nesz-
mélyi szigetek csendes, elzárt mellék-
ágai is alkalmasak pihentető evezésre,
arrafele is szervezek túrákat. A kis fo-
lyók közül az Ipoly a kedvencem, mert
a környék élővizei közül leginkább ez
a folyó őrizte meg érintetlenségét, ha-
tár folyó jellege miatt.

*Van egy hajód, mely különbözik a
többitől..*

• Néhány éve volt egy 10 napos hajó-
építő tábor a szigetközben, melyen fel-
vidéki magyarok és magyarországi
magyar fiatalok vettek részt. Különbö-
ző típusú hajókat lehetett építeni: kötö-
zött tutajt, bődönhajót, tiszai
halászladikot, fakenut. A táborban a
családommal együtt én is részt vettem.
Én vezettem a kenuépítő csapatot.
Munka közben jött a gondolat, hogy
milyen jó lenne egy bőgős hajót építe-
ni, és azzal csinálni a túrákat. Észrevet-
tem ugyanis, hogy az emberek sokszor
nem mernek kenuval elindulni. Egy na-
gyobb hajóban inkább biztonságban
éreznék magukat. Otthon elhatároztam
hát, hogy építek egy bőgős hajót. Pá-
lyázati pénzt nem kaptam, így saját for-
rásból kellett a hozzávalót
előteremtenem. Szerencsére találtam
Budapesten egy idős bácsit, akinek a
hajóépítés tanult szakmája, s tőle sok
jó tanácsot kaptam. A hajó 12
férőhelyes és szinte teljes egészében
kézi munka eredménye.

*Az idei sláger a Tát-Pilismarót túra
az új csapathajóval*

Nem olyan régen lettem vele kész, de
már többször járt a vízben. Úgy tűnik,
kedvelik a túrázók. Más élményt ad,
mint egy kenu. Nem azt látom, hogy
ha jön egy nagyobb hullám, akkor min-
denki izgul, hanem élvezik, hogy ring
a hajó. A bőgős hajó egyébként a csiga-
vonalú hajóorról kapta a nevét, mely a
bögő nyakrészére hasonlít. Ilyen hajók-
kal szállították a magyar kereskedők
áruikat a Dunán a 19. században.

